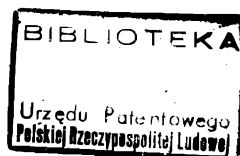


Warszawa, 18 grudnia 1933 r.

2

CO7c 143/56

URZĄD PATENTOWY



RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ OPIS PATENTOWY

Nr 18967.

Kl. 12 o, 23/01.

I. G. Farbenindustrie Aktiengesellschaft
(Frankfurt n. M., Niemcy).

Sposób wytwarzania środków zwilżających, czyszczących i dyspergujących.

Zgłoszono 6 sierpnia 1931 r.

Udzielono 21 września 1933 r.

Pierwszeństwo: 1 września 1930 r. (Niemcy).

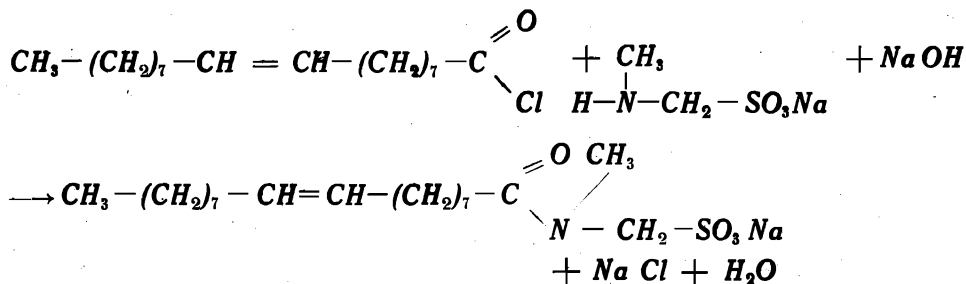
Stwierdzono, iż można wytworzyć cenne środki zwilżające, czyszczące i dyspergujące i tak dalej, działając na bezwodniki lub chlorowcobezwodniki kwasów karbonowych albo produkty ich podstawienia kwasami aminometanosulfonowymi, ich pochodnymi lub solami.

Jako kwasy karbonowe, których bezwodniki są stosowane, nadają się do powyższego procesu nasycone lub nienasycone kwasy tłuszczowe, żywiczne i naftenowe, kwasy otrzymywane przez utlenienie parafin, olejów mineralnych, olejów średnich i tak dalej, kwasy montanowe, mieszanne kwasy karbonowe alifatycznoaromatyczne, na przykład kwas fenylostearynowy, alkiylowane aromatyczne kwasy karbono-

we lub kwasy aromatyczne, jak kwas benzoowy, naftoesowy. Bezwodniki lub chlorobezwodniki kwasów karbonowych mogą ponadto zawierać inne grupy podstawione, jak chlorowiec, grupę nitrową lub oksygrupę. Jako kwasy aminometanosulfonowe lub ich pochodne stosowane są produkty, otrzymane z połączeń kwaśnego siarczynu i formaldehydu, działaniem amonjaku lub organicznych amin, lub inne produkty tego samego składu, również na innej drodze uzyskane. Amonjak oraz aminy podstawione grupami alifatycznymi dają przy obróbce związkami kwaśnego siarczynu produkty, które posiadają większą zdolność reagowania z bezwodnikami lub chlorobezwodnikami kwasów karbonowych, niż same aminy

Produkty otrzymane powyższym sposobem są niezwykle odporne wobec alkaliów, kwasów oraz wobec czynników nadających twardość wodzie. Są one odporne na alkalia nawet na gorąco, podczas gdy gotowanie z silnymi kwasami mineralnymi powoduje częściowe zmydlenie. Produkty te wykazują dużą zdolność zwilżania, czyszczenia i emulgowania, dzięki czemu nadają się do wielu celów w użyciu codziennym i do celów przemysłowych, zwłaszcza w przemyśle tkackim, skórnictwie i papiernictwie. Produkty powyższe nadają się do czyszczenia, egalizowania, zmiękczenia i

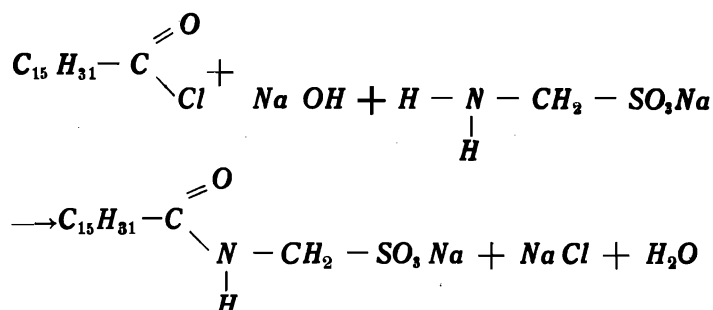
Tworzenie się powyżej opisanego produktu ma następujący przebieg:



Przykład II. 40 części kwasu aminometanosulfonowego rozpuszcza się, z dodatkiem ługu sodowego aż do słabo alkalicznej reakcji, w 250 częściach wody i do mieszaniny dodaje się przy $20^{\circ} + 25^{\circ}\text{C}$ 50 części chlorobezwodnika kwasu palmitynowego oraz tyle ługu sodowego, ile potrzeba dla utrzymania odczynu alkalicznego. Następnie miesza się przez $3 + 4$ godzin i od-

stawia celem osadzenia się. Uzyskuje się pastę, która się nadaje jako doskonały środek zmiękczający. Zamiast chlorobezwodnika kwasu palmitynowego można użyć również innych chlorowcobezwodników kwasowych, na przykład bromobezwodniki kwasów naftenowych.

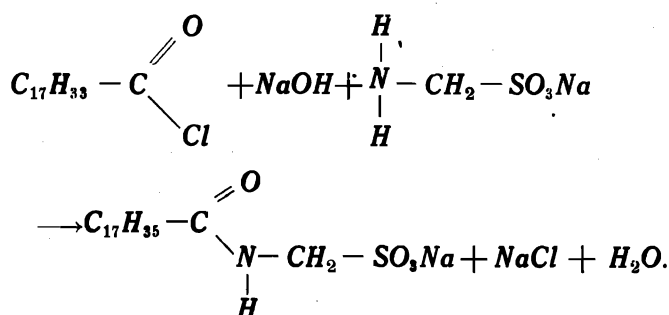
Przebieg reakcji jest następujący:



Przykład III. 40 części kwasu aminometanosulfonowego rozpuszcza się, z dodatkiem ługu sodowego aż do słabo alkalicznej reakcji, w 250 cm³ wody i dodaje się przy $20^{\circ} + 25^{\circ}\text{C}$ 50 części chlorobezwodnika kwasu olejowego oraz tyle ługu sodowego, ile potrzeba dla utrzymania odczynu słabo alkalicznego. Następnie miesza się

przez $3 + 4$ godzin. Otrzymuje się produkt, który doskonale pierze, zwłaszcza bieliznę. Zamiast chlorobezwodnika kwasu olejowego można użyć odpowiedniego bezwodnika. W ten sposób uzyskuje się mieszaniny, składające się z mydeł i wyżej przytoczonych produktów.

Reakcja ma następujący przebieg:



Zastrzeżenie patentowe.

Sposób wytwarzania środków zwilżających, czyszczących, dyspergujących i tak dalej, znamienny tem, że bezwodniki lub chlorowcobezwodniki kwasów karbonowych albo produkty ich podstawienia poddaje się

kondensacji z kwasami aminometanosulfonowymi, ich pochodniami lub solami.

I. G. Farbenindustrie
Aktiengesellschaft.
Zastępca: Dr. inż. M. Kryzan,
rzecznik patentowy.